

29e jaargang nr. 4
december 1997

Stichting Het Dorp Velsen Nieuwsbrief

Dorpsborrel groot succes

De belangstelling voor Monumentendag viel dit jaar een beetje tegen. Er liepen minder mensen in het dorp dan in andere jaren; slechts enkele mensen bezochten de fototentoonstelling in het Cachot. De dorpsborrel in de voormalige raadzaal van het oude stadhuis was daarentegen een groot succes. Bijna iedereen

was er en menig dorpsbewoner verbaasde zich er over dat er zoveel aardige mensen in Oud Velsen wonen. De uitbaters van het Roode Hert hadden een smakelijk buffet gemaakt en de glaasjes smaakten ook opperbest. Aan het veelgehoorde verzoek om volgend jaar weer iets dergelijks te doen geven we graag gevolg. Met meer donateurs kan de Stichting Dorp Velsen dat financieel ook doen. In de bijgevoegde brief staat hoe u donateur van de stichting kunt worden.

Nieuwe bewoners

Er is (voorlopig) een einde gekomen aan de verkoop van woningen in het dorp. Inmiddels hebben de panden Kerkesingel 3 en Meervlietstraat 28 nieuwe bewoners gekregen. Van harte welkom.

De stichting

De Stichting Het Dorp Velsen is in 1967 opgericht en zet zich in voor behoud en herstel van dit bijzondere plaatsje. De stichting behartigt de monumentale belangen van het dorp, brengt publicaties uit, en informeert bewoners en andere belangstellenden over zaken die samenhangen met monumentenzorg. Daarbij wordt in alle onafhankelijkheid zonder een cent subsidie gewerkt. Activiteiten worden gefinancierd uit bijdragen van donateurs en sponsors. Het bestuur van de Stichting Het Dorp Velsen bestaat uit bewoners van het dorp en enkele deskundigen/geïnteresseerden, die elders wonen. Het bestuur bestaat uit: Adri Arends, Jan Willem Bruntink, Arthur Maandag, Joke Nieuwland, Siebe Rolle, Rob Stam, Marga Wille Wensink en Jan Zeeuw. Voor nadere inlichtingen: Rob Stam, Torenstraat 15, tel. 0255-521711 of Marga Wille-Wensink, Meervlietstraat 54, tel. 0255-516078.

*Uitgave van de Stichting Het Dorp Velsen
redactie: Arthur Maandag en Rob Stam, Torenstraat 15, Velsen-zuid
vormgeving: MP Driehuis; druk: Van Rixel b.v. IJmuiden*

(Advertentie)

**Steenhouwerij
Maarssen b.v.**
Nijverheidsweg 17
3606 AH Maarssen
tel.: 03465-68046

Het kan niemand zijn ontgaan: de toren van de aloude Engelmunduskerk is tijdelijk in het groen gehuld. Achter een groot veiligheidsnet zijn werknemers van Steenhouwerij Maarssen BV bezig met echt vakwerk. De toren wordt fraai gerestaureerd. In dit nummer nemen we een kijkje achter de netten. Ook blikken we nog even terug op de dorpsborrel. In de bijgevoegde brief is te lezen hoe u -eindelijk- donateur van de stichting Het Dorp Velsen kunt worden.

Toren tijdelijk in het groen

De kerk is van de kerk, maar de toren is van de gemeente Velsen. Het bouwwerk dateert uit de dertiende eeuw en is van voornamelijk tufsteen gebouwd. Het is een van de weinige romaanse kerktorens die nog in Nederland kunnen worden aangetroffen. In de loop der tijd is er wel wat aan de toren verbouwd. Zo kwam er in 1818 in plaats van een hoge spits het huidige zogeheten helmdak.

Een blik op de toren maakte altijd al duidelijk dat er in de loop der eeuwen wel wat is 'gesleuteld'. Verschillende steensoorten -en formaten en dicht-gemetselde openingen herinneren eraan dat oude bouwwerken een bewogen geschiedenis hebben. De Nederlands-Hervormde kerkvoogdij klaagde de afgelopen jaren over naar beneden komende stukjes steen. Een klimpartij over de steigers maakt duidelijk wat er aan de hand is: veel stenen en ook voegen zijn door de tand des tijds zwaar aangetast. Op sommige plekken zijn zulke grote gaten ontstaan dat er makkelijk een paar vingers door gestoken kunnen worden.

Voor de zuid- en oostkant van de toren hebben het door zon en regen zwaar te verduren gehad. Volgens Siem Schaafsma, die namens de gemeente de restauratie begeleidt, komt dat omdat het voegwerk soms te hard is. "Römer tuf is van vulkanische aard en heel zacht. Bij regen trekt er water in de steen. Maar dat kon dan door die harde voeg niet meer weg", zegt Schaafsma.

„De steen werd dan min of meer opgevreten." De gemeente heeft zich bij de restauratie laten adviseren door de Amerongse natuursteenskundige S. Schellevis. Die schreef een rapport over de onderhoudsstaat en inventariseerde daarbij de aangetroffen steensoorten. Naast het later gebruikte baksteen, blijken er maar liefst vier verschillende soorten natuursteen te zijn gebruikt.

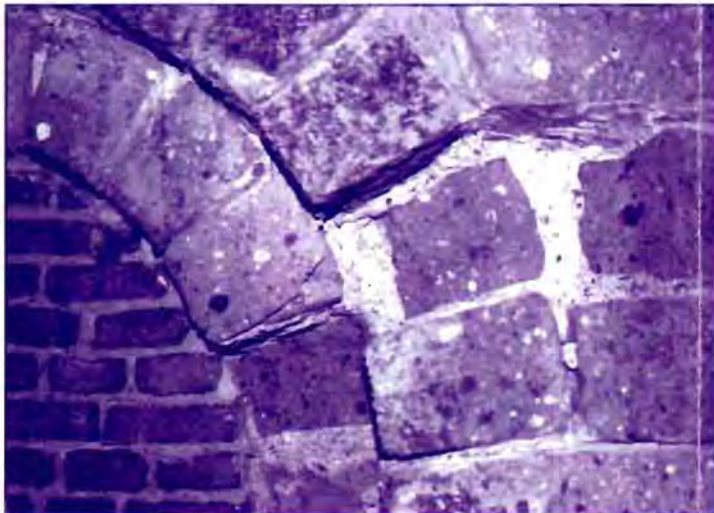

Römer tuf overheerst: deze steensoort kreeg haar naam door de Romeinen. Die hadden in de omgeving van het Brohldal en het Nettedal (Eifel) hun eigen groeven. Vanuit Duitsland is het bouw materiaal in het verleden over water naar Velsen vervoerd. Een langdurige en kostbare operatie. Op advies van Schellevis wordt de toren sober maar doelmatig gerestaureerd. De deskundige moet niets hebben van 'toeters en bellen': „De aard van het bouwwerk en de respectabele ouderdom dwingt ons zeer terughoudend te werk te gaan."

Het leidt tot schoonmaken, nieuwe voegen en waar nodig vervangen van stenen. Als een steen erg aangevreten is, wordt er een nieuwe ingezet. Een restauratiefout uit het verleden wordt meteen aangepakt: de Weiberner tufsteen, die qua kleur en structuur uit de toon valt, wordt vervangen. Er komt Römer tuf voor in de plaats.

Het werk, dat bijna drie ton kost, moet rond de jaarwisseling klaar zijn. Daarna zal ook het vertrouwde geluid van de klokken weer in het dorp te horen zijn. Het mechaniek is tijdelijk stilgezet. Voor de mannen van Maarssen, een bedrijf dat ook het monument op de Dam onder zijn hoede heeft, was het klokgeluid van zo dichtbij iets teveel van het goede. De gemeente grijpt deze restauratie aan om de verlichting op de wijzerplaten te vernieuwen. Alle bewoners kunnen in het nieuwe jaar weer zien en horen hoe laat het is.

Detail toegerwerk

Wandelboekje

Het boek 'Een kerk en een handvol huizen', uitgegeven door de stichting, was een groot succes. Een nieuwe versie zit er echter niet in: jammer genoeg zijn de drukproeven vernietigd. Toch is er al weer enige tijd een alternatief: geen kloek boekwerk, maar een bescheiden wandelboekje.

'Velsen, een wandeling door het dorp', gaat met grote voeten door de geschiedenis en met rustige schreden door het dorp zelf. In een fraaie en opvallende vormgeving, een waaier van kaarten, is het boekje niet alleen leuk om zelf te hebben, maar ook een aardig cadeautje. De prijs is slechts 10 gulden. Onder meer te verkrijgen via het secretariaat, Meervlietstraat 54.

Dorp uit de boot

Begin dit jaar maakten we nog melding van gemeentelijke plannen om aan de boorden van het Noordzeekanaal, ter hoogte van de Meervlietstraat, een nieuwe aanlegsteiger te maken. Inmiddels is duidelijk geworden dat deze voornemens niet gerealiseerd worden. Ondanks het feit dat de gemeente geld beschikbaar heeft gesteld voor de steiger, bleek Rijkswaterstaat onvermurwbaar. Deze instantie vindt een steiger ter hoogte van het dorp Velsen hinderlijk voor het scheepvaartverkeer en daarmee zijn de plannen van de baan. Dus geen dagtochtjes over water naar het dorp en ook geen aanlegpunt voor de draagvleugelboot naar Amsterdam.

De forenzen die over water naar Amsterdam willen, zullen vanaf maart eerst naar het Pontplein moeten fietsen om daar de boot naar Amsterdam CS te nemen. Bezoekers aan de Stopera, de avondverkoop van de Bijenkorf en de ArenA zullen gewoon met de auto moeten omdat de dienstregeling voorlopig beperkt blijft tot afvaarten overdag.

Beatrixboom

Het plan van de stichting om in het dorp een blijvende herinnering aan het bezoek van Hare Majesteit op te richten, lijkt door te gaan. De Beatrixboom kan waarschijnlijk alsnog worden geplant op de kruising van de parkeerplaats en de Meervlietstraat.

Het struweel zal hier wijken voor bestrating en er zal een linde worden geplant. De Amsterdamse kunstenaar Bart Maes heeft een passend ontwerp voor een hekje gemaakt en misschien komt er ook nog wel een bankje bij. Zo kan een ieder hier nog jarenlang mijmeren over het bezoek dat onze vorstin dit jaar aan het dorp Velsen bracht.